

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Wspólne posiedzenie
Komisji Ustawodawczej (69.)
oraz Komisji Rodziny
i Polityki Społecznej (28.)
w dniu 18 lipca 2012 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (cd.) (druk senacki nr 76).
2. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej (cd.) (druk senacki nr 70).
3. Rozpatrzenie wniosków zgłoszonych na 15. posiedzeniu Senatu do projektu uchwały w sprawie dalszej reformy powszechnego systemu emerytalnego.

(Początek posiedzenia o godzinie 13 minut 26)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Rodziny i Polityki Społecznej Mieczysław Augustyn)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Szanowni Państwo, wraz z przewodniczącym Komisji Ustawodawczej, senatorem Piotrem Zientarskim poprowadzę tę część naszych wspólnych obrad.

Czy ktoś zgłasza zastrzeżenia do porządku obrad dzisiejszego posiedzenia komisji? Nie widzę zgłoszeń.

Przystępujemy zatem do realizacji pierwszego punktu porządku obrad dotyczącego ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Przypomnę państwu, że komisja pozostawiła sprawę bez rozstrzygnięcia, prosząc Ministerstwo Finansów o stosowną opinię.

Czy wszyscy państwo senatorowie dostaliście tę opinię? Rozumiem, że tak. Prosiłbym, żebyśmy ograniczyli dyskusję, bo przecież ona się już toczyła. Zapytamy tylko o stanowisko przedstawiciela Biura Legislacyjnego.

Koledzy Senatorowie, pytam teraz o sprawy proceduralne. Nie chciałbym, żeby ktoś poczuł się urażony takim sposobem procedowania, więc jeszcze raz powtórzę: ponieważ projekt ustawy był przedmiotem obrad naszej komisji, pozwolę sobie pominąć wyjaśnianie, na czym polega jego istota.

(Senator Piotr Zientarski: To jest kontynuacja.)

Chciałbym, żebyśmy kontynuując posiedzenie, skupili się na opinii Ministerstwa Finansów, opinii Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej i opinii Biura Legislacyjnego, a potem przystąpimy do głosowania.

Zacznijmy od opinii Ministerstwa Finansów. Witam przedstawicieli ministerstwa. Kto z państwa będzie przedstawiał tę opinię?

Bardzo proszę. Serdecznie panią witamy. Proszę się przedstawić i zaprezentować w skrócie tę opinię, którą, jak się upewniłem, senatorowie otrzymali na piśmie.

Naczelnik Wydziału do spraw Ubezpieczeń Społecznych, Zaopatrzenia Emerytalnego i Uposażen w Stanie Spoczynku w Departamencie Wynagrodzeń i Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Finansów Grażyna Kałużna:

Dzień dobry państwu. Grażyna Kałużna, naczelnik wydziału w Departamencie Wynagrodzeń i Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Finansów.

Minister finansów skierował swoją opinię do projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do pana przewodniczącego Komisji Ustawodawczej w dniu 28 maja bieżącego roku, druk senacki nr 76. W opinii tej minister finansów negatywnie ocenił propozycję zawartą w tym projekcie, w szczególności przepis art. 129a zobowiązujący organ rentowy do wypłaty świadczenia, które zostanie ustalone ponownie za okres od dnia powstania prawa do tego świadczenia. W naszej ocenie przepis ten byłby niespójny z art. 133 ustawy emerytalnej.

Jeśli chodzi o skutki finansowe, to oczywiście nie jesteśmy w stanie oszacować skutków finansowych tej nowelizacji, ale niewątpliwie takie skutki by się pojawiły.

W swojej opinii minister finansów zwraca uwagę na deficyt w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z którego wypłacane są emerytury i renty. FUS jest mocno deficytowy, zasilany dużymi dotacjami i pożyczkami z budżetu państwa, a na zapewnienia płynności finansowej zaciąga kredyty bankowe. Wobec deficytowości funduszu oraz ewentualnej możliwości pogłębienia się tego deficytu z tytułu wprowadzenia w życie projektowanej ustawy propozycje zawarte w druku senackim nr 76 są nie do zaakceptowania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję pani naczelnik Grażynie Kałużnej.

Proszę o stanowisko Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Pan dyrektor Zbigniew Januszek.

Zastępca Dyrektora Departamentu Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Zbigniew Januszek:

Dzień dobry państwu.

Na poprzednich posiedzeniach przedstawialiśmy już nasze stanowisko, teraz je tylko szybko powtórzę. Minister Pracy i Polityki Społecznej uważa, że projekt ustawy zmieniającej ustawę o emeryturach i rentach nie jest właściwy w części dotyczącej propozycji nowego art. 123a. Artykuł ten jest zbędny wobec istnienia odpowiednich uregulowań i rozporządzenia wykonawczego.

Na zbędność tego przepisu zwracał uwagę prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w swoim piśmie

z 25 kwietnia oraz rzecznik ubezpieczonych w swoim piśmie z 25 kwietnia. My potwierdzamy te negatywne stanowiska prezesa ZUS-u i rzecznika ubezpieczonych.

Jeżeli chodzi o proponowany przepis ujęty w art. 129a, to jest on wadliwy z dwóch powodów – pomijam już kwestie związane ze zwiększeniem skutków finansowych. Po pierwsze, jest on usytuowany w złym miejscu, a po drugie, jest sprzeczny z ogólną regułą wyrażoną w art. 129. 19 kwietnia prezes Sądu Najwyższego w swym piśmie skierowanym do państwa wyraził negatywną opinię co do propozycji dotyczących tego zapisu. Stanowisko resortu pracy też jest negatywne. Tak że obie propozycje zostały zaopiniowane negatywnie. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Proszę o opinię przedstawiciela Biura Legislacyjnego.

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Mirosław Reszczyński:

Mirosław Reszczyński, Biuro Legislacyjne.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysokie Komisje! Szanowni Państwo!

Biuro podziela pogląd zawarty w stanowisku ministerstwa pracy, że przepis ujęty w art. 129a jest źle umiejscowiony. Stoimy na stanowisku, że przepis ten powinien stanowić normę art. 133 ust. 3, co zresztą biuro proponowało podczas wcześniejszych prac nad projektem.

Podzielamy również stanowisko co do tego, iż przepis ten stanowi pewien wyłom od ogólnej zasady, zgodnie z którą postępowanie w sprawach emerytalnych jest postępowaniem na wniosek. Aczkolwiek nic nie stoi na przeszkodzie, żeby taki wyjątek od tej reguły został wprowadzony na mocy decyzji Wysokiej Komisji. Podkreślam, że istotne jest to, że przepis ten rzeczywiście stoi w kontrze do dotychczasowych ogólnych zasad prawa emerytalnego.

Jeśli chodzi o regulację ujętą w art. 123a, mówiąc o tym, że organ rentowy w połączeniu decyzji rentowo-emerytalnej powinien zawrzeć informacje o możliwości przeliczenia dotychczasowej emerytury, to Biuro Legislacyjne pozwoli sobie zgłosić ewentualne uwagi o charakterze redakcyjnym wynikające z szczególności ze stanowiska... Biuro, wychodząc naprzeciw stanowisku Sądu Najwyższego, przedstawi uwagi dotyczące użytych w tym przepisie zwrotów, pojęć po to, by dostosować ten przepis do siatki pojęciowej zastosowanej w ustawie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Czy ktoś chciałby, żebyśmy kontynuowali dyskusję? Bo to jest drugie posiedzenie w tej sprawie i...

Pan senator Rulewski.

Senator Jan Rulewski:

Występuję jako adwokat Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, bo inicjatywa ta powstała właśnie na skutek petycji. Chciałbym wyrazić pierwsze zastrzeżenie

pod adresem rządu – robię to z przymusu. Ta sprawa była na posiedzeniu komisji wałkowana trzykrotnie po tym, jak zwrócono się do rządu o opinię. Słyszałem, że w opinii ZUS... Ja sam miałem pewne wątpliwości co do... ZUS nie wnosił zastrzeżeń, a wówczas reprezentował rząd.

Przepraszam bardzo, zwłaszcza ja poruszałem sprawę odpowiedzialności – nie chcę się tym chwalić, bo to była dla mnie przykra sprawa – za zamieszczenie informacji, która dla pewnych osób może okazywać się korzystna, podczas gdy jej brak może stanowić o luce w działaniach... Z faktu, że ZUS nie poinformował... mogą wynikać spory prawne. Niestety nie pamiętam, czy ten głos był niezdecydowany, czy też tego głosu nie było, ale na pewno nie było sprzeciwu. Nie było również głosu ze strony Ministerstwa Finansów. Chcę tym wystąpieniem podkreślić, że nasza praca była zbyteczna, syzyfowa i niestety została przez podatnika niepotrzebnie opłacona.

Przechodząc zaś do meritum, powiem, iż nie uważam... Zgadzam się z niektórymi zastrzeżeniami, zwłaszcza dotyczącymi drugiego punktu, i z tym, że powinno to być zunifikowane z obecnym systemem. A Ministerstwo Finansów nie wskazuje przecież na to, że zamierza odrzucić tę inicjatywę, tylko powiada, że punkt drugi należałoby, tak wnioskuję, ujednolicić z obecnymi przepisami ustawy. Ja jestem skłonny złożyć taką poprawkę.

Jeśli zaś chodzi o punkt pierwszy, to przychyliam się do opinii Biura Legislacyjnego, które chce uwzględnić stanowisko Sądu Najwyższego.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.

W imieniu ministerstwa pracy głos zabierze teraz pani dyrektor Wolińska.

Proszę bardzo.

Wicedyrektor Departamentu Świadczeń Emerytalno-Rentowych w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Halina Wolińska:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Halina Wolińska, wicedyrektor Departamentu Świadczeń Emerytalno-Rentowych w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Muszę powiedzieć, że z dużą przykrością słuchałam wypowiedzi pana senatora Rulewskiego, dlatego że... Byłam obecna na wszystkich spotkaniach, na posiedzeniach komisji praw człowieka, sprawiedliwości i petycji... Przepraszam, tak to się chyba nazywa...

(*Głos z sali: Praworządności.*)

Od początku zwracałam państwu uwagę na niewłaściwość wspomnianego przepisu również w kontekście tego, co mówiło ministerstwo. Mało tego, przypominałam o tym, że ZUS prowadzi naprawdę szeroko zakrojoną akcję informacyjną. Mówiłam o tym, że nie da się poinformować wszystkich osób o tym, jakie uprawnienia przysługują im po zmianie przepisów. Wypłacamy emerytury i renty dla ponad siedmiu milionów emerytów i rencistów. Wobec zmiany przepisów, która, jak państwo wiecie, następuje

dość często, nie jest możliwe każdorazowe sięganie do akt emerytalno-rentowych konkretnych osób po to, żeby poinformować ich o tym, jakie są możliwości wynikające z ustawy.

Mówiłam również, że czasami informacja o tym, że jakiś przepis się zmienił, powoduje wręcz nieprzewidywalne skutki w takim sensie, że kiedy dana osoba wystąpi z wnioskiem, to może się okazać, że wniosek ten w ogóle jej nie dotyczy. Mówiłam też i mówiła o tym także pani prezes Łopacińska obecna na jednym ze spotkań... Nie ma żadnych przeszkód do tego, żeby w pouczeniach do decyzji, które są wydawane przez ZUS – czy to odnośnie do decyzji ustalających prawo do świadczenia po raz pierwszy, czy decyzji zmieniających – poinformować osoby zainteresowane o tym, o czym jest mowa w projekcie tej ustawy.

Chciałabym przypomnieć, że właśnie wskutek wielokrotnych posiedzeń i komisji praw człowieka, i Komisji Ustawodawczej przepis ten znalazł się tu w takiej formule, w jakiej został ujęty w proponowanym art. 123a. Abstrahuję od tego, czy jest on zasadny, czy nie.

Na poprzednim spotkaniu była mowa o tym, że komisja senacka wystąpi do prezesa ZUS o to, żeby takie pouczenie – nawet bez przepisu ustawowego – było zamieszczane w decyzjach. Pani prezes Łopacińska i ja zgodzałyśmy się co do zasadności takiego rozwiązania. Powiedziałam wtedy, że prace, które będą się toczyły nad decyzjami... Jak państwo wiecie, że względu na to, że zmiany w przepisach są częste, że się tak wyrażę, ruchy dotyczące druku decyzji formularzy decyzji...

Wypowiadałam się na poprzednich spotkaniach również na temat tego, że rozwiązanie zaproponowane w art. 129a – abstrahuję od tego, że ono jest zamieszczone nie w tej normie prawnej, w której powinno być zamieszczone – jest niejasne. Problem polega na tym, że sformułowanie tego przepisu wskazuje na to, że niezależnie od tego, kiedy świadczenie zostało przyznane – na przykład dwadzieścia lat temu – trzeba byłoby wypłacać wyrównanie od dnia powstania prawa do świadczeń. Z tego względu na poprzednim spotkaniu zapadła decyzja o wystąpieniu do ministra finansów w sprawie szacunków finansowych.

Chciałabym powiedzieć, że również w poprzednich opiniach prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych była mowa o tym, że trudno jest oszacować ewentualne skutki finansowe wprowadzenia tego przepisu. Takie stwierdzenie znalazło się także w opinii ministra finansów. Na ponad siedem milionów emerytów i rencistów, którym Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca świadczenia... Naprawdę nie można przewidzieć, ile osób mogłoby zgłosić wniosek o jakieś dodatkowe ustalenia w zakresie prawa do świadczeń czy ich wysokości.

Tak że, jak powiedziałam, że zdziwieniem odnoszę się do opinii pana senatora Rulewskiego co do tego, że ZUS nie był zainteresowany czy nie wyraził swojego zdania na ten temat. Tym bardziej, proszę państwa, że ZUS tak naprawdę swoje zdanie wypowiada jako wykonawca przepisów. Możemy zwracać uwagę na trudności interpretacyjne w zakresie wykonania przepisów, ale nie jesteśmy od tego, żeby decydować o formule przepisu. Dziękuję bardzo i przepraszam za...

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję za to obszernie wyjaśnienie.

Jeszcze pan dyrektor Januszek.

Proszę bardzo.

Zastępca Dyrektora Departamentu Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Zbigniew Januszek:

Ja powiem bardzo krótko. Ponieważ brałem udział we wszystkich posiedzeniach Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji od początku zgłoszenia przez obywatela petycji, na tle której powstał ten projekt, chciałem z całą mocą oświadczyć, że stanowisko resortu w tej sprawie od początku było bardzo wyraźnie negatywne. Mówię to w związku z wystąpieniem pana senatora Rulewskiego, który dziwi się, że dopiero teraz mówimy: nie. Mówiliśmy „nie” od początku i konsekwentnie, a stanowisko jest jednoznaczne. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Pan senator wspominał, że gotów jest złożyć jakąś poprawkę, pan legislator też mówił, że są propozycje poprawek, mam więc propozycję, żeby pan senator i pan mecenas uzgodnili treść tych poprawek, a później zrobimy głosowanie. Teraz przejdziemy do rozpatrzenia punktu drugiego, a jak poprawki będą gotowe i senatorowie dostaną je, że tak powiem, przed oczy, to przystąpimy do głosowania. Czy jest zgoda na to, żeby nie robić teraz przerwy? Dobrze. Prosiłbym, żeby to było na piśmie, żebyśmy mieli...

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu drugiego dotyczącego ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej.

Sytuacja jest tu podobna – przedłożenie to było już przedmiotem prac komisji. Przerwaliśmy prace w nadziei, że otrzymamy stanowisko Ministerstwa Finansów, i teraz je kontynuujemy. Tak więc podobnie jak w przypadku poprzedniej ustawy poproszę o przedstawienie stanowisk Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Biura Legislacyjnego, a dopiero później przeprowadzimy głosowania. Bardzo proszę.

Naczelnik Wydziału do spraw Ubezpieczeń Społecznych, Zaopatrzenia Emerytalnego i Uposażenia w Stanie Spoczynku w Departamencie Wynagrodzeń i Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Finansów Grażyna Kaluźna:

Jeśli chodzi o projekt ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej z druku nr 70, to minister finansów również opiniuje go negatywnie. Zwracamy tu uwagę na ogromne skutki finansowe dla budżetu państwa. Jak państwo wiedzą, renta socjalna jest świadczeniem całkowicie finansowanym ze środków budżetu państwa. Wydatki na rentę

socjalną łącznie z kosztami obsługi istotnie wzrastają na przestrzeni kolejnych lat. I tak na przykład w 2010 r. była tu kwota 1,8 miliarda, w 2011 r. – prawie 1,9 miliarda, a w 2012 r. wydatki te planowane są na kwotę wynoszącą ponad 2 miliardy zł.

Jak już wspomniałam, ustawa generuje ogromne skutki finansowe, które na przestrzeni lat 2013–2016 szacowane są łącznie na około 1 miliard zł, a docelowo wydatki te w skali roku rosą o kwotę około 0,5 miliarda zł.

Projekt jest nie do zaakceptowania przez ministra finansów z tego względu, że rozwiązania w nim ujęte stoją w sprzeczności z celem obecnie realizowanej polityki rządu, jakim jest zlikwidowanie nadmiernego deficytu w sektorze rządowym i samorządowym – takie zobowiązania zostały nałożone na nasz resort przez Komisję Europejską.

Mając na uwadze również podejmowane na przestrzeni ostatniego roku działania, które mają poprawić sytuację finansów publicznych – podniesienie składki rentowej dla przedsiębiorców czy wydłużenie wieku emerytalnego – ministerstwo nie może poprzeć rozwiązań zawartych w druku nr 70. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.

Proszę o przedstawienie stanowiska resortu pracy i polityki społecznej.

Zastępca Dyrektora Departamentu Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Zbigniew Januszek:

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej też nie może poprzeć projektu zmiany ustawy o rencie socjalnej. Nie możemy go poprzeć nie tylko ze względów przedstawionych przez ministra finansów, ale także ze względu na zmianę systemu świadczeń zabezpieczenia społecznego. Nie możemy zgodzić się na to, żeby renta socjalna, renta typu socjalnego, była równa rencie, która jest przyznawana z tytułu pracy w ramach stosunku pracy. Wprowadzenie renty socjalnej w wysokości niższej renty z systemu ubezpieczenia społecznego... Proporcje między świadczeniami socjalnymi a świadczeniami ubezpieczeniowymi zostałyby zachwiane i z tego powodu projekt ten nie może uzyskać naszego poparcia na tym etapie. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Pani Mecenase, proszę o opinię.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Bożena Langner:

Ja mogę tylko podtrzymać nasze stanowisko na temat tej ustawy wyrażone podczas poprzedniego posiedzenia, a kwestie systemowe związane z charakterem świadczeń wymagałyby, jak sądzę, pewnego namysłu. Tyle mogę teraz powiedzieć. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Jak rozumiem, nawiązuje pani do ostatnich słów pana dyrektora. Czy mógłby pan rozwinąć wątek dotyczący proporcji, o których pan wspominał?

Zastępca Dyrektora Departamentu Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Zbigniew Januszek:

Chodzi o to, że nie możemy rozpatrywać problemu renty socjalnej w oderwaniu od całokształtu polityki społecznej państwa. Oprócz świadczeń o charakterze czysto socjalnym, przyznawanych w ramach zaspokajania potrzeb zainteresowanych... Nie negując, że państwo ma szczególne zobowiązania wobec wszystkich obywateli, zwłaszcza tych, którzy nie mogą sami zaspokoić swoich potrzeb na poziomie uznanym za niezbędny... Państwo, tworząc rozwiązania, nie może zapominać o systemach funkcjonujących obok. System renty socjalnej nie może być analizowany w oderwaniu od systemów ubezpieczeniowych.

Jeżeli doprowadzimy do sytuacji, w której zarówno renta socjalna, jak i renta z tytułu pracy, czyli niejako wypracowana... Jeżeli świadczenia te będą miały tę samą wysokość, to zdeprecjonujemy system ubezpieczenia społecznego, w którym świadczenia przyznajemy z tytułu pracy, z tytułu opłacanych składek. W innym przypadku umacniałybyśmy postawę znaną kiedyś pod hasłem: czy się stoi, czy się leży... Czyli czy się pracuje, czy się nie pracuje, otrzymuje się takie samo świadczenie. Renta socjalna nie może być przyznawana w takiej samej wysokości jak renta z tytułu pracy. Dziękuję.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Mamy dwa zgłoszenia.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Kazimierz Jaworski:

Dziękuję bardzo.

Panie Dyrektorze, na podstawie jakich założeń mówi pan o tym, że renty te nie mogą być równe? Renta socjalna jest przeznaczona dla obywatela, który nigdy nie mógł pracować, bo spotkał go taki los, że... Ale czy on ma inny żołądek? Jaka dyrektywa mówi, że to nie może być równe? No wie pan, chodzi o sprawiedliwość społeczną, to jest o dostrzeganie każdego człowieka.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Proszę bardzo.

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Zbigniew Januszek:**

Jeżeli mamy mówić o systemie świadczeń z ubezpieczenia społecznego i o polityce społecznej, biorąc pod uwagę tylko równe żółdki... No ja nie mam w ogóle żadnego komentarza do tej wypowiedzi. Dziękuję.

(*Senator Kazimierz Jaworski: Dziękuję bardzo.*)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Pan senator Rulewski chciałby zabrać głos.

Senator Jan Rulewski:

Poniekąd zgadzam się z panem przedstawicielem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, że rzeczywistość musi być... O kim my w ogóle mówimy? Mówimy o ludziach dotkniętych przez los, a więc o dzieciach, które nie miały możliwości zaistnienia zawodowego... Tym ludziom praktycznie nigdy – bo teoretycznie jest taka możliwość – nie będzie należała się jakakolwiek renta, powiedziałbym, zawodowa. Mówimy też o osobach, które już nie mogą pracować, czyli zgodnie z obecną ustawą mają powyżej sześćdziesięciu siedmiu lat. I pojawia się pytanie: czy państwo powinno udzielać pomocy ludziom, którzy zostali dotknięci przez los? Odpowiedź jest twierdząca. Państwo powinno udzielać im pomocy i jej udziela, pytanie tylko: w jakiej formie? Ano udziela jej w formie, którą osoby te uważają za niewystarczającą. To może być dyskusyjne, ale ja uważam, że skoro... To jest to, co nas dzieli, bo opinia ministerstwa...

Obecnie minimalna renta nie wynika z posiadanego kapitału. Rząd myślał o wprowadzeniu takiego rozwiązania, ale świętej pamięci prezydent Kaczyński zawetował... Ona będzie miała w pełni charakter ubezpieczeniowy. Obecnie renta minimalna ma charakter socjalny, a skoro tak, to zrównanie tych rent wydaje się uzasadnione, bo one mają charakter socjalny, nie wynikają ze stosunku ubezpieczeniowego. Stąd pytanie do Ministerstwa Finansów, które pominęło jeden z artykułów mówiący o stopniowym dochodzeniu... Tam uwzględniania się sytuację finansową i proponuje się, żeby podnosić o 4%... I pytanie brzmi: czy Ministerstwo Finansów w ogóle wyklucza możliwość podniesienia tej renty, czy to jest stanowisko tymczasowe?

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Stanowisko Ministerstwa Finansów... Chociaż oczywiście stwierdzenie, że najniższa renta czy w ogóle renty w starym systemie miały charakter socjalny jest za daleko idące, bo, jak wiemy, wypłacanie renty jest związane chociażby z minimalnym okresem opłacania składek. Jest to więc związane z opłacaniem składek i absolutnie nie ma charakteru socjalnego.

Wszystko w jakiejś mierze ma wpływ na naszą kondycję socjalną. Taką funkcję spełnia... Ale to nie oznacza, że można dostać najniższą płacę bez pracy. Nie można też dostać najniższej renty bez pracy i opłacania składek. Powiedzmy to wyraźnie, żeby tych rzeczy nie mylić.

Proszę, Pani Naczelnik.

**Naczelnik Wydziału
do spraw Ubezpieczeń Społecznych,
Zaopatrzenia Emerytalnego
i Uposażenia w Stanie Spoczynku
w Departamencie Wynagrodzeń
i Ubezpieczeń Społecznych
w Ministerstwie Finansów
Grażyna Kałużna:**

Obecne stanowisko ministra finansów jest negatywne. Nie wiemy, co będzie za pięć lat, za trzy lata. Na dzisiaj sytuacja finansów publicznych i zobowiązania Polski jako członka Unii Europejskiej nie pozwalają na wyrażenie pozytywnej opinii wobec tego projektu, dlatego że w każdym roku projekt generuje dodatkowe skutki finansowe dla budżetu państwa. Tak więc, jak mówię, stanowisko ministra finansów jest negatywne dla tych rozwiązań. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.

Projekt tego rodzaju zmiany mógłby ewentualnie być rozpatrywany jako przedłożenie towarzyszące zmianie ustawy budżetowej na nowy rok. Wtedy można by się było zastanawiać nad zmianami, ale jest to tylko teoretyczna możliwość, bo, jak wiemy, długofalowym celem rządu jest równoważenie finansów publicznych w ciągu najbliższych lat. Jest to szeroko opisane w opinii.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Jeśli nie, to przystąpimy do głosowań.

Pytanie do pana senatora Rulewskiego i pana mecenas: czy macie, Panowie, te poprawki? Jedna poprawka była wspólna?

(*Głos z sali: Dwie.*)

Proszę je przedstawić.

Proszę, pan senator Rulewski.

Senator Jan Rulewski:

Zacznę od poprawki... Przepis, który wywołał tyle kontrowersji... Uważam stanowisko rządu za słuszne i proponuję skreślić punkt drugi, co oznacza, że ewentualne zasady dotyczące informacji i konsekwencje zmian w naliczaniu byłyby zjednoczone z obowiązującym obecnie porządkiem prawnym.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Pan mecenas.

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Miroslaw Reszczyński:

Mając na uwadze wiele opinii nawiązujących do omawianego projektu ustawy oraz argumenty Biura Legislacyjnego przedstawione na poprzednim posiedzeniu Wysokich Komisji, biuro składa do rozważenia przez komisję propozycję nowego brzmienia art. 123a. Pozwolę sobie odczytać proponowane brzmienie tego przepisu: W decyzji organu rentowego w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości zawiera się w pouczeniu informację o prawie do złożenia przez emeryta lub rencistę wniosku o przeliczenie emerytury lub renty.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Proszę państwa, ja chciałbym złożyć wniosek o odrzucenie tego projektu, dlatego że w odniesieniu do punktu drugiego podzielał zdanie senatora Rulewskiego, a jeśli chodzi o punkt pierwszy, to w ślad za Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i ministerstwem uważam, że mamy dziś przesłanki prawne wystarczające do tego, żeby zawarty w petycji postulat, którego skutkiem jest próba zmiany prawa, w pełni zrealizować bez konieczności zmiany prawa.

Uważam również, że takie ustawowe zobowiązanie mogłoby być przez niektórych obywateli odczytywane w ten sposób, że informacja niepełna albo odnosząca się do stanu hipotetycznego mogłaby stanowić podstawę roszczeń. Uważam, że taka ścieżka jest dosyć niebezpieczna – nawet gdybyśmy poszli tym tropem, o którym mówi pan mecenas, to znaczy przyjęli poprawkę uzgadniającą kwestie legislacyjne... No można to sobie wyobrazić, ale trudno sobie wyobrazić inne skutki, skutki prawne.

Mając to wszystko na względzie, zgłaszam wniosek o odrzucenie tego projektu ustawy. Jednocześnie wnoszę do Wysokich Komisji o to, żebyśmy wystosowali do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pismo po to, ażeby korzystając z uprawnień określonych ustawami, spełnić postulat zawarty w punkcie pierwszym tej ustawy. Takie właśnie stanowisko w tej sprawie chciałbym zaproponować.

Jeszcze pan senator Rulewski, proszę.

Senator Jan Rulewski:

Dziękuję za to, że pan przewodniczący wychodzi na przeciw tej dyskusji, ale chciałbym podtrzymać to, co wypracowali niejako wspólnie prezes Sądu Najwyższego oraz Biuro Legislacyjne i utrzymać chociażby zmianę zaproponowaną w punkcie pierwszym. Wprawdzie przedstawiciel ministerstwa, przedstawiciel ZUS poinformował o tym, że istnieje dobra praktyka w zakresie informowania, ale nic nie stoi na przeszkodzie, żeby zostało to prawnie unormowane. Skoro istnieje dobra praktyka, to unormujemy to w ustawie – takie jest uzasadnienie.

Mam też apel na przyszłość do ministerstwa i do pani w związku z kontrowersjami dotyczącymi stanowiska.

Rzeczywiście państwo dużo mówili, ale trzeba to było zakończyć wnioskiem. Gdyby padło słowo „sprzeciw”, to nie byłoby ani tej dyskusji, ani polemiki.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

A ja tylko przypomnę – członkom Komisji Ustawodawczej chyba nie muszę o tym przypominać – że jeżeli jest możliwość osiągnięcia celu bez zmiany prawa, to nie powinniśmy go zmieniać. I ja się będę tego trzymał.

Proszę państwa, przystępujemy do głosowania. Najdalej idący wniosek to wniosek o odrzucenie projektu ustawy i jednocześnie o zwrócenie się z pismem o obligatoryjne zamieszczanie informacji, o których mowa w punkcie pierwszym.

(Głos z sali: Ale nie można...)

No dobrze, to wyodrębnię... Zagłosujemy nad poszczególnymi stanowiskami.

(Senator Witold Gintowt-Dziewaltowski: Panie Przewodniczący, nie można głosować razem nad projektem ustawy i nad jakimś postulatem. Jest to jakiś kuriozalny...)

Dobrze. Ma pan rację, Panie Senatorze. Rozdzielimy te głosowania.

Proponuję zatem głosowanie nad wnioskiem o odrzucenie tego projektu.

Proszę bardzo, kto jest za przyjęciem wniosku o odrzucenie projektu ustawy? (9)

Kto jest przeciw? (8)

Kto się wstrzymał? (1)

Stwierdzam, że komisje odrzuciły ten projekt ustawy.

Chciałbym teraz zaproponować głosowanie nad wnioskiem...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Czy jesteście państwo za tym, żebyśmy wystąpili do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z pismem, w którym zwrócimy uwagę na to, że w świetle obowiązujących przepisów powinno się każdorazowo informować ubezpieczonych o prawie do złożenia wniosku o ustalenie wysokości świadczenia wtedy, kiedy zmieni się pozwalający na to stan prawny? Czy jesteście państwo za przyjęciem takiego wniosku?

Kto jest za tym wnioskiem, proszę o podniesienie ręki? (10)

Kto jest przeciw? (1)

Kto się wstrzymał? (6)

Dziękuję.

Stwierdzam, że wniosek został przyjęty.

Pozostało jeszcze ustalenie, kto będzie prezentował stanowisko komisji. Czy ktoś chciałby... Pan senator Rulewski chciałby prezentować stanowisko komisji, obu komisji. Czy ktoś jest temu przeciwny? Nie widzę zgłoszeń.

Przechodzimy do głosowania nad projektem ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej.

Nie było poprawek, wobec tego głosujemy. Kto jest...

(Głos z sali: Ale nad czym głosujemy?)

W pierwszej kolejności nad przyjęciem ustawy.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie ma poprawek, nikt nie zgłaszał. Czy ktoś zgłosił wniosek o odrzucenie? Nie było wniosku...

(Głosy z sali: Nie ma wniosku o...)

(Senator Stanisław Kogut: Ja zgłaszam...)

Dobrze, wreszcie jest wniosek. Dziękuję, Panie Senatorze.

Głosujemy zatem nad wnioskiem o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Kto jest za przyjęciem ustawy bez poprawek? (9)

Kto jest przeciw? (7)

Kto się wstrzymał?(0)

(Senator Piotr Zientarski: Coś tu się nie zgadza.)

(Senator Jan Rulewski: Wszystko się zgadza.)

Komisje poparły wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

A sprawozdawca? Kto był...

(Głos z sali: Senator Paszkowski.)

Dobrze, Senator Paszkowski. Czy ktoś jest przeciwny? Nie widzę zgłoszeń. Dziękuję.

Przystępujemy do punktu trzeciego. W punkcie trzecim mamy do rozpatrzenia projekt uchwały w sprawie dalszej reformy powszechnego systemu emerytalnego.

Państwo Senatorowie, proszę o chwilę cierpliwości. W czasie plenarnych obrad Senatu pan senator Rulewski i pan senator Matusiewicz zgłosili...

(Senator Andrzej Matusiewicz: Matusiewicz.)

Matusiewicz, przepraszam.

(Senator Andrzej Matusiewicz: To jest bardzo osobiste.)

Przeprasiłem, Panie Senatorze.

Panowie zgłosili poprawki i dzisiaj przystępujemy do ich rozpatrzenia. Poprawki zostały złożone na piśmie.

Czy wnioskodawcy chcieliby się do nich odnieść, poinformować o czymś Wysokie Komisje?

Skoro nie, to przystępujemy do głosowań.

Najdalej idącym wnioskiem w zestawieniu wniosków jest wniosek o odrzucenie tego projektu.

Kto jest za wnioskiem – poprzednim wnioskiem Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Rodziny i Polityki Społecznej – o odrzucenie tego projektu uchwały? (9)

Kto jest przeciw? (7)

Kto się wstrzymał? (1)

Stwierdzam, że komisje poparły wniosek o odrzucenie projektu uchwały.

Pan senator Rulewski zgłasza wniosek mniejszości. Z kim pan go zgłasza i czego on będzie dotyczyć?

Senator Jan Rulewski:

Zgłaszam wniosek mniejszości dotyczący poprawek...

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Bo te poprawki się wykluczają.)

Nie, nie. Teraz mówimy o zgodnych. Wniosek dotyczy poprawek dziewiątej i siódmej. Tych dwóch.

(Głos z sali: Z kim pan zgłasza ten wniosek?)

Z senatorem Matusiewiczem.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Z panem senatorem Matusiewiczem. Wniosek dotyczy poprawek siódmej i dziewiątej. Tak? I pan senator, jak rozumiem, będzie o nim mówił.

Kto będzie prezentował stanowisko komisji? Poprzednio sprawozdawcą był pan senator Libicki. Czy zgadza się pan na to, żeby...

(Senator Jan Filip Libicki: Tak, tak.)

Dziękuję bardzo.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, pan senator Rulewski przedstawi wnioski mniejszości.

Proszę państwa, zamykam wspólne posiedzenie Komisji Rodziny i Polityki Społecznej oraz Komisji Ustawodawczej.

Informuję, że druga część obrad Komisji Rodziny i Polityki Społecznej rozpocznie się o godzinie 14.45. Czy w tej sali?

(Głos z sali: Tak.)

W tej sali. Tak więc mamy krótką przerwę. Dziękuję.

(Koniec posiedzenia o godzinie 14 minut 11)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii